

Kapak Konusu

Ammar El Hekim'in Türkiye Ziyareti

Ammar El Hekim, ORSAM ve TEPAV'ın ortaklaşa düzenlediği toplantıda konuşma yapmıştır.

İnceleme

Seyyid Ammar El HEKİM
Irak Yüksek İslam Konseyi Başkanı

SEYYİD AMMAR EL HEKİM'İN ANKARA KONUŞMASI

Sayyed Ammar Al Hakim's Ankara Speech

Abstract

ISCI Chairman Sayyed Ammar Al Hakim and his delegation held an official visit to Turkey. During his visit, Al Hakim met with President Abdullah Gul, PM Recep Tayyip Erdoğan and Foreign Minister Ahmet Davutoğlu. Al Hakim who is one of the leading political figures in Iraq also joined the round table conference jointly organized by ORSAM and TEPAV in Ankara on 19 November 2009. Here, Al Hakim made a speech dealing with the Turkish-Iraqi relations and the forthcoming general elections in Iraq. In his speech, Al Hakim mentioned the current process Iraq is going through, the current political atmosphere, his parties approach towards Iraq's essential issues, relations with Turkey and the forthcoming elections in Iraq. In the discussion session, Al Hakim shared his opinions regarding the security condition in post-invasion Iraq, relations with Iran, the Kirkuk issue and the Turkmens. The below text contains Al Hakim's full speech and his answers to the questions.

Türkiye'ye bölgedeki stratejik ortak olarak bakıyoruz. Ortak tarih, geçmiş ve büyük çıkarlar iki ülke arasında dengeli ilişkiler kurmak için kullanılmalıdır. Karşılıklı yüksek düzeyli çıkarlar korunmalı ve bütün bölgede istikrarı sağlamak için katkıda bulunulmalıdır. Türkiye Cumhuriyeti'nin tecrübelerinde Irak'a örnek oluşturabilecek birçok şey bulabiliyoruz.

Irak Yüksek İslam Konseyi Başkanı Seyyid Ammar El Hekim, beraberindeki heyetle birlikte resmi ziyaret kapsamında Türkiye'ye gelmiştir. El Hekim, ziyaret kapsamında Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ve Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ile bir araya gelmiştir. Irak'ın en önemli siyasi figürlerinden olan El Hekim, ORSAM ve TEPAV'ın ortaklaşa düzenlediği yuvarlak masa toplantısına da konuşmacı olarak katılmıştır. El Hekim, 19 Kasım 2009 tarihinde gerçekleşen toplantıda, "Genel Seçimlere Doğru Irak ve Türkiye – Irak İlişkileri" başlıklı bir konuşma yapmıştır. El Hekim konuşmasında, Irak'ın içinden geçtiği süreç, mevcut siyasi ortam, Irak'ın temel sorunlarına partisinin bakışı, Türkiye ile ilişkiler, yaklaşan seçimler gibi başlıklarda görüşlerini aktarmıştır. El Hekim, tartışma kısmında sorulan ABD sonrası Irak'ta güvenlik, İran ile ilişkiler, Kerkük ve Türkmenler hakkındaki görüşlerini de aktarmıştır. Aşağıdaki metin Ammar El Hekim'in toplantıda yaptığı konuşmanın ve sorulara verdiği yanıtların tam metnini içermektedir.

Seyyid Ammar El Hekim:

Bismillah El Rahman El Rahim;

Sayın arkadaşlar, bay ve bayanlar; sizlerle bu toplantı vasıtasıyla bir araya gelmek, Irak ve Türkiye'nin ikili ilişkilerini tartışmak açısından değerli bir fırsattır. Ben konuşmamı iki ana eksen etrafında çerçevesinde yapacağım. Daha sonra soru-cevap kısmında sizlerle konuşma ve tartışma imkanımız olacaktır.

"Özgür, bağımsız, istikrarlı, gelişmiş ve birleşik bir Irak"

Irak'ta bazı oluşumlar geçmişe bakıp acı olayların tekrarlanmasından korkuyor, bazı oluşumlar ge-

leceğe bakıyor ve geçmişte ellerine geçen fırsatları kaybetmemeye çalışıyor, bir diğer oluşum da hem geçmişin hem geleceğin endişesini birlikte taşıyor. Bölgesel anlamda da Irak'taki demokrasi tecrübesi bazı korkulara neden olmuştur. Aynı zamanda Irak siyasi sahnesinde ilk defa belirmeğe başlayan bazı siyasi yapılanma ve gruplar, bazı bölge ülkeleri için de endişe vericiydi. Irak'taki yeni yapılanma bu korku ve endişeler zincirinin eşliğinde gelişmeye başladı. Aynı zamanda Irak topraklarında birden fazla yabancı güçlerin varlığı da diğer ülkeleri endişelendiriyordu. Bu endişelerden bağımsız olarak biz Irak'ın yeni siyasi yapısının belirgin çizgilerini çizmeye çalışırsak, bunları 5 noktayla özetleyebiliriz: özgür, bağımsız, istikrarlı, gelişmiş ve birleşik bir Irak.

Özgürlüğün ülkemizde en yüksek seviyelerine ulaşılmasını gerçekleştirmek için büyük çabalar harcadık. Yeni Irak tecrübesinde 6 yıl geçtikten sonra günümüzde 50'den fazla uydu kanalı, özgür ve bağımsız yayın yapan yüzden fazla gazete ve dergi, bunlara ek olarak onlarca yerel radyo ve TV kanalları vardır Irak'ta. siyasi faaliyetlerde de sağlanan bazı özgürlüklerin ülkenin sorunlarının çözümünde kontrolsüzlüğe neden olduğundan bahsediliyor. Hatta her çeşit muhalif harekete istediğini söyleme fırsatı veriliyor. Her şey rağmen eski diktatör sistemle karşılaştığımızda bu özgürlüklerin Irak tecrübesinde önemli bir geçiş noktası oluşturduğunu görebiliyoruz.

Irak'ın bağımsızlığı ve özgürlüğü Irak'ın bütün grup ve yapılarının en önemli amacını oluşturuyor. Bu bağımsızlığın gerçekleşmesi ve bu sürecin hızlanması için var gücümüzle çalıştık. Bilindiği üzere Irak'ta yönetimin uluslararası anlaşmalara göre işgalci güçlerden Iraklılara devri kararlaştırılan tarihte değil, bir buçuk yıl önce gerçekleşmiştir. Yönetici meclis, devirli hükümet, geçici hükümet ve daimi hükümet. 6 yıl içinde bütün

Kapak Konusu

Başbakan Tayyip Erdoğan, Türkiye'yi ziyaret eden Ammar El Hekim'i ağırlamıştır.

bu aşamalardan geçtik ve yabancı güçlerin ülkemizden çekilmesi için anlaşmalar imzaladık. Bu çabalar sonucunda da yabancı güçler Irak topraklarından ayrılmanın başlangıç noktası olarak şehir merkezlerinden bütün kuvvetlerini çekti. Irak topraklarında herhangi bir yabancı gücün olmadığı günleri bekliyoruz.

Biz uluslararası ilişkilerde de yeni açılımlar ümit ediyoruz. Ancak bu ilişkilerin askeri türden olmasını istemiyoruz. Diğer ülkeler ile karşılıklı çıkarlar üzerine kurulmuş ilişkiler istiyoruz. Siyasi, iktisadi, teknolojik, bilimsel, kültürel ilişkiler arayışındayız. Ülkeler arası terörü engellemek

için güvenlik anlaşmaları kurmak istiyoruz. Ancak bunlar yabancı güçlerin Irak topraklarında var olmasıyla sağlanmamalıdır.

Yeni siyasi yapının üçüncü özelliği ülkede güvenliği sağlamaya çalışmaktır. Bilindiği üzere Irak terörden çok büyük sıkıntılar çekti, büyük darbeler aldı. Birleşmiş Milletler tanımlarına göre her kesim ciddi savaş suçları, katliamlar ve soykırım faaliyetlerine maruz kalmıştır. Yüz binlerce Iraklı bu eylemler sonucu yaralanmış, ölmüş, şehit düşmüş veya göç etmek zorunda kalmıştır. Irak'ta güçlü, bağımsız, vatandaşlarını koruyacak ve ülkede güvenliği sağlayacak bir

Kapak Konusu

Birleşik bir Irak'ı korumak için çaba ve arayış içindeyiz. Irak'ın birliğini korumak ve savunmak asıl önemli iştir. Bu sayede siyasi istikrarı sağlayabilir ve bütün Irak vatandaşlarının çıkarlarını koruyabiliriz. Irak'ın birliği halkının birliğidir. Irak'ın birliği bütün vatandaş ve yapılanmaların haklarının korunmasıdır.

yapının oluşması için ülkemizdeki terör eylemlerine siyasi pencereden de bakmaya çalıştık ve zannediyoruz ki Irak'taki güvenlik sorunlarının temeli sadece suç kökenli değildir aynı zamanda siyasi nedenler de şiddet olaylarını tetiklemektedir. Iraklı taraflar arasında barış ve açılımlar ilerledi, barışın sağlanmasında ve şiddetin azalmasında önemli adımlar atılmış durumdayız. Bir yandan barışın sağlanması ve şiddetin azalması için atmamız gereken adımları öğrenmemiz bizi mutlu ettiği gibi diğer yandan siyasi çıkarlar elde etmek için masum insanların hayatının harcanması bizi üzmektedir. Zannediyoruz ki geçmiş yıllar içinde güvenlik tedbirlerinde önemli aşamalar kaydedilmiştir. Geçmişte "bugün ya da bu hafta neden patlama olmadı" diye kendimizi sorgularken ve uzmanlar belli hafta ya da dönemde şiddetin kesintiye uğraması ya da düşmesinin nedenlerini araştırırken; bugün "neden kara çarşamba ya da kanlı pazar günlerini yaşadık" diye sorgulanmaya başladı. Yani hayat normalleşmeye başladı. Güvenlik seviyesi nispeten düzelmiş durumda. Bu dikkatimizi çeken olumlu bir gelişmedir. Irak'taki güvenlik tam olarak sağlanamamıştır ancak bu yönde çalışıyoruz. Bu da ancak Irak ordusu tarafından harcanan çabalar sonucu gerçekleşecektir.

Aynı zamanda birleşik bir Irak'ı korumak için çaba ve arayış içindeyiz. Irak'ın birliğini korumak ve savunmak asıl önemli iştir. Bu sayede siyasi istikrarı sağlayabilir ve bütün Irak vatandaşlarının çıkarlarını koruyabiliriz. Irak'ın birliği halkının birliğidir. Irak'ın birliği bütün vatandaş ve yapılanmaların haklarının korunmasıdır. Bizim görüşümüze göre tek bir parti tek grup ya da tek bir millet Irak'ı yönetmekte başarısız olacaktır. Irak bütün yapılar tarafından yönetilmelidir.

Herkes kazansın sloganıyla yola çıktık. Kimse'nin

Irak'ta hüsrana uğramasını istemiyoruz. Kol bükme ve kemik kırma yani şiddet kullanma politikasının sonuç vermeyeceğini ve etkisiz olduğunu herkes anladı ve Irak için birçok karışıklığa neden olacağını gördük. Gerçek denge ve ortaklığı kurmak istiyoruz. Bu nedenle ülke yönetiminde uzlaşmacı demokrasiyi getirdik. Ülkemizde bir yasanın meclisten geçmesinin uzun sürmesi bizim için utanç vericidir. Bir de bazı sorunların çözüme kavuşturulması uzun sürüyor ancak bütün bunları ülkedeki uzlaşma ve birliğin sağlanması açısından bir geçiş dönemi olarak görüyoruz. Bu birlik aynı zamanda güçlü bir Irak ile sağlanabilir. Güçlü bir Irak işlerini yöneten merkezi güçlü bir başkente sahip ve bütün vilayetlerine ülkeyi yönetmede eşit fırsat tanıyarak oluşur. Şu anda içeride birliği sağlama ve ülkesel barışı ve uzlaşmayı kökleştirmeye, güçlendirmeye çalışıyoruz. Aynı zamanda idari yapıyı sağlamlaştırarak ve Irak'ın farklı bölgelerinin faaliyetlerini artırarak merkezin güçlenmesini garanti altına almaya çalışıyoruz.

"Türkiye'ye bölgedeki stratejik ortak olarak bakıyoruz"

Beşinci özellik ise; gelişmek, yapılanmak, Irak'ı yeniden imar etmek ve ülkenin imarını hızlandırmak için ciddi çalışmalar yapmalıyız. Bunu Irak'taki güvenlik durumunun gelişmesine uyumlu ve Iraklılar arasında gelişen barışa ve Irak'ın hedeflediği bölgesel ve uluslararası açılımları dikkate alarak yapmalıyız. Irak'ın yeniden yapılanmasına odaklanmalıyız. İşte bu aşamada Irak'ın dostlarına rol düşmektedir. Irak'a bunları gerçekleştirmek için yardımda bulunulmalıdır. Bu bağlamda da Türkiye ile Irak arasındaki ikili ilişkileri kast etmekteyim. Türkiye'ye bölgedeki stratejik ortak olarak bakıyoruz. Ortak tarih, geçmiş ve büyük çıkarlar iki ülke arasında dengeli ilişkiler kurmak için kullanılmalıdır. Karşı-

Kapak Konusu

lıklı yüksek düzeyli çıkarlar korunmalı ve bütün bölgede istikrarı sağlamak için katkıda bulunulmalıdır. Türkiye Cumhuriyeti'nin tecrübelerinde Irak'a örnek oluşturabilecek birçok şey bulabiliyoruz. Türkiye demokrasisi Avrupa demokrasisinden faydalı şeyleri alıp toplumuna uyumlu hale getirmiştir. Doğulu ortam ve kültüre uygun hale getirmiştir. Bu da liderliği yürüten bizler için önemli bir deneyimdir. Türkiye'deki bütün grup ve yapılanmalar, demokratik açılımlar bizim için güvenli ve barış içinde yaşayabilmemiz açısından faydalanacağımız bir giriş kapısıdır. Aynı zamanda Arap ve İslam dünyasında ve bölgesel ortamda Türkiye'nin rolü artmış ve bu da Türkiye'yi eski tarihi rolüne götürmüştür. Türkiye tarih boyunca bölgesel sorunları çözmeye katkıda bulunmuş ve tarafsız davranmıştır. Bu da Türkiye'nin uluslararası ve Batı ile ilişkilerinde de tamamlayıcı bir role sahip olduğunun göstergesidir. Türkiye, İslam dünyasını Batıya bağlayan köprü niteliğindedir. Türkiye'nin AB üyeliğini destekliyor ve sevinçle karşılıyoruz. Bu durum Irak'ı AB'nin sınırlarında bir ülke haline getirir. Bu da sadece Irak açısından değil bütün Arap Dünyası için önem taşımakta ve önemli kazançlar sağlamaktadır. İki ülke ortak geçmişe sahiptir. Türkiye ve Irak; siyasi, coğrafi, iktisadi ve aynı zamanda ticari anlamda ortaklığa sahiptir. Türkiye'nin en önemli ticari ortaklarından birinin Irak olmasının nedeni ortak iktisadi çıkarlardır. Irak-Türkiye ekonomik ilişkileri 5 milyar dolara ulaşmaktadır. Bunun yükselmesi gerekmektedir. Rakam 20-25 milyar dolara çıkartılabilir. Bunlar ikili anlaşmalarda kararlaştırılabilir. Yani yeni ve geniş ufuklara açılabileceğimizi görebiliyoruz. Türkiye-İrak ilişkilerinin artması için biz buradayız ve bunun için oturup tartışıyor, araştırmalar yürütüyoruz. Bu fırsat bizim için çok değerlidir. Önemli yöneticilerle bir araya gelmek ve bu güzel topluluğa katılma şerefine nail olabildik.

“Güçlü bir parlamento ve hükümet bütün taraftarların katkısıyla gerçekleşecektir”

Bir de seçim konusuna değinecek olursak Irak tecrübesinde çok önemli bir dönüm noktası teşkil ettiğini düşünüyoruz. Bizce seçimler her ülkede demokrasinin sağlamlaştığının ve başarılı olduğunun en önemli göstergesidir. Önceden

olduğu gibi seçimlerin ertelenmesinden değil tarihinde yapılmasından yanayız. Bence seçim yasasında Iraklı guruplar arasında uzlaşmanın, dengenin sağlanması için yapılan tartışmalar ve konuşmalar için 8 aylık bir süre fazlasıyla yeterlidir. Temsilciler meclisi tarafından çıkarılan ve cumhurbaşkanı ve yardımcılarının onayına sunulan yasanın onaylanmasını beklerken beklenmedik bir durum gelişti. Cumhurbaşkanı yardımcısı Sayın Tarık El Haşimi yasayı reddetmeyi uygun görmüş ve meclise geri iade etmiş. Oysaki biz kanunun onaylanıp daha sonra içindeki sıkıntıları meclise gönderilen bir mektupla dile getirileceğini ümit ediyorduk. Bu yöntem seçimlerin zamanında yapılmasını güvence altına almış olurdu. Aynı zamanda bu seçim yasası bütün gruplar tarafından tartışmaya açık hale getirilmiş olurdu. Irak gibi birçok farklılığın bir arada yaşadığı bir ülkede bütün isteklerin karşılanması mümkün değildi. Bu yüzden de birden çok taraf olduğunda her grup belli ölçüde isteklerini dile getirip korumaya çalışmaktadır. Aynı zamanda diğer taraflara da isteklerini dile getirme fırsatı tanınabilir. Herkesin kazanması demek herkesin isteklerinin bir parçasını elde etmesi ve öbür parçaları diğerlerine bırakmak demektir. Seçim kanunlarının dengeyi sağlayabildiğini ve seçimlerin hemen yapılmasına elverişli olduğu görüşündeydik ve halen aynı görüşü paylaşıyoruz. Daha sonra tartışılıp değişiklikler yapılabilirdi.

Bugün 19 Ekim 2009 tarihi itibarıyla seçim kanunu temsilciler meclisinde ikinci kez tartışılmaya başlandı. Bu da şu demek oluyor; Kürt kardeşlerimiz ve ortaklarımızın da ekleyecekleri notlar bulunuyormuş, diğer tarafların da ekleyecekleri notlar varmış. Bunlar bizi ilk aşamaya götürdü ve seçimlerin zamanında yapılamamasına neden olacak tartışmalara neden olabilir. Bu da bizi yasa boşluğuna götürür ve güvenliğe zarar verecek bir sürece sokabilir. Kurulan koalisyonlar Irak tarihinde ilk defa rastlanılan bir durumdur. Irak çapındaki bütün grupları içermektedir ve bu da bize büyük mutluluk veriyor. Bizim de esas ortaklardan biri olduğumuz Irak Ulusal İtilaf Grubu, Irak'ın çeşitli gruplarından oluşan 50 siyasi yapıyı içermektedir. Araplar, Acemler, Kürtler, Türkmenler, Şiiler, Sünniler, Hıristiyan-

Kapak Konusu

Kerkük küçük Irak'tır. Ben Irak'ı gül demeti olarak adlandırıyorum. Kerkük bütün değerli ve güzel değerleri, renkleri ve kokuları içeren bir demettir. İşte Kerkük'e olan bakış açımız budur. Eskiden de aralarında iyi geçinen ve geçinmeye devam eden farklı unsurları içinde barındırmaktadır.

lar, muhafazakârlar milliyetçiler, bürokratlar ve siviller gibi her renkten geniş bir katılım hakkı verilmiştir bu blokta. İttifakın önümüzdeki günlerde Irak'taki siyasi yapının temel taşı oluşturmasını temenni ediyoruz.

Bu liste, nezih, şeffaf bir seçime hazırdır. Daha güvenli bir ortamın sağlanmasında ve Irak siyasi deneyimine katkıda bulunacaktır. Seçimlerden sonra da geniş ulusal bir cephenin kurulması için çalışmalar yapacağız. Bu cephe bütün grupların temsilcilerinden oluşmalıdır. Güçlü bir parlamento, güçlü bir hükümet ve önemli kararları alabilecek bir yapı, bütün taraftarların gerçek katkısıyla gerçekleşecektir. Her zaman güçlüler arasındaki ortaklıkları onaylıyoruz. Asıl güç bütün unsurların karar alması ve ülkeyi yönetme sürecinde etkili olabilen güçtür.

Irak anayasasına göre; başka ülkelere zarar veren herhangi bir terör örgütünün varlığı yasaklanmıştır. Ülkemizde var olan gücümüzle çalıştık ve çalışmaktayız. Irak ve Türkiye hükümetlerinin işbirliğiyle gerçekleştirdiğimiz çabalarımız, silahlı grupların, terör örgütlerinin faaliyetlerinin Türk milletine ya da komşu ülkelere zarar vermesini engellemek içindir. Irak'ın bölgede ve dünyada bir dostluk ve barış elçisi olmasını istiyoruz. Komşu ülkeler ya da herhangi bir ülke için endişe verici bir Irak olmasının engellenmesi bölgedeki dost ülkelerin yardımıyla gerçekleşir.

ABD askerlerinin çekilmesi sonrası nasıl bir Irak?

Yabancı güçlerin çekilmesinin güvenlik boşluğu yaratmayacağını ümit ediyoruz. Özellikle günümüzde güvenlik güçlerimizin şehirlerimizi yönettiğini görmekteyiz. Bu yabancı güçlerden destek almaksızın sağlanmaktadır. Iraklıların

kendilerinden başka kimseleri yoktur. Bütün taraflar arasındaki ilişkide barış ve dengeyi kurabilecek gerçek sağlam temeli bulabilirsek gerçek ortaklığı sağlayan ve herkesin haklarını savunan bir temel bulursak, kaos ortamına ihtimal vermiyorum.

Birbirini anlamayı, yapıcı tartışmaları, diğerlerini kabullenme, diğerlerini dinlemenin problemleri çözenin gerçek yolu olduğuna inanıyorum. Yabancı güçlerin varlığı değil çözüm. Çünkü geçen 6 yılda bu güçlerin verdiği yardımların yanında kendi siyasetçilerinin de itiraf ettiği gibi birçok hata yapmışlardır ve bu durum Irak'ın yeni yapılanması ile sonuçlanmıştır. Endişe taşımıyoruz ve diliyoruz ki güvenliği sağlayabiliriz.

Federalizm tartışmaları ve İran ile ilişkiler

Irak anayasasında belirtilen federal yapı Iraklıların hakkı olarak kalır, isterlerse kullanırlar isterlerse ertelerler. Yüksek İslam Konseyi geçmiş yıllarda bu anayasal hakkı Irak vatandaşlarına tanımıştır ancak şu anda bu konu üzerinde durmak önceliklerimiz arasında yer almamaktadır ve Iraklıların isteğine bırakılmış bir durumdur.

Irak-İran ilişkilerinin önemine değinecek olursak; İran 1400 km. sınırla bize bağlanan bir ülkedir. Ortak çıkarlar ve tarihi gerçekler vardır. Bunlar görmezlikten gelinemez. Ortak coğrafya, tarih ve çıkarları dikkate almalıyız. Aynen Irak-Türkiye ilişkilerinde olduğu gibi. Kimsenin Iraklılara Türkiye'yi bölgesel ortak gördüğü için sitem etmeye ya da karşı gelmeye hakkı yoktur. Iraklıların Türkiye gibi komşu, büyük ve Irak'ın ulusal çıkarlarına yönünde politika izleyen bir ülkeyle ilişkilerini kesmesi doğru değildir. Aynı sözler İran için de geçerlidir. Irak'a komşu ve büyük bir ülke olduğu için. İran'la ilişkileri kesmek herhangi bir mantığa sığmaz. Bence Iraklılara

Kapak Konusu

neden İran ve Türkiye ile ilişki kuruyorsunuz diye sorulmamalıdır. Ancak bu büyük asil Arap ülkesine, neden Arap ülkeleriyle ilişki kurmadı, dengeyi sağlamadı sorusu sorulmalıdır?

Iraklılar çok çaba harcamıştır bu açılımı ve bağlantıyı sağlamak için. Ülkede var olan Türkmen, Kürt gibi milletlerin varlığına saygımız var ancak biz Arap ülkesiyiz ve Arap kökenimizle gurur duymaktayız. Irak tarih boyunca Arap kimliğine sahipti ve ilerleyen dönemlerde de bu şekilde devam edecektir. Bununla birlikte diğer kimliklere de saygı gösterip hepsini içine almıştır ve onlara haklarını vermektedir. Bugün Türkiye’de farklı etnik kökenler olsa da asıl kimlik Türk kimliğidir. Bence bu durum Irak için de geçerlidir. Arap kimliğimizden bahsettiğimizde ve sahip çıktığımızda kimse rahatsızlık duymamalıdır.

Irak’ın Arap Dünyasına açılabilmesi Iraklıların çabasını gerektirmektedir. Irak, Arap ülkelerinin endişelerini gidermeli ve bu tecrübenin kimseye zarar getirmeyeceğine ikna etmelidir. Bir diğer yandan Arap ülkeler de Irak’a yönelik olumlu adımlar atmalıdır. Arap ülkeleri ve Irak arasındaki çalışmalar sayesinde gerçek ilişkiler sağlanır ve böylece Irak’a ve Irak’taki siyasi süreci kuvvetli bir Arap desteği sağlanmış olur. Bu sayede bölgede denge sağlanmış olur. Irak’ta sadece Arap ülkelerin çıkarları söz konusu değil; dengeleri sağlamak bir gereksinim ve bir ihtiyaçtır. Biz bu alanda gelişmeler kaydediyoruz ve ileriye doğru adımlar atıyoruz. Bence böyle bir denge ülke çıkarlarına, Arap dünyası ve bölgesel çıkarlara hizmet eder. Irak bölgesel tartışmalarda rol almak istemiyor. Bir tarafın yanında diğer tarafın karşısında yer almak istemiyor. Herkesle beraber olup ortak paylaşımlarda bulunmak istiyor. Ülke çıkarlarına dayalı ilişkiler içinde olmak istiyor. Bütün bunlar İran, Türkiye gibi bölge ülkeleri ve bütün dünya ülkeleri ile olan güzel ilişkilerle gerçekleşebilir. İlişkilerin temelleri ülke çıkarlarına dayanarak atılmalıdır. Herkesten de bu bakış açısına anlayış göstermesini ümit ediyoruz.

Türkmenler ve Kerkük

Bu arada nasıl olurda Türkiye’de bulunuruz ve Kerkük ve Türkmenlere değinmeden geçerez. Aslında Türkmenleri ülkede var olan diğer

milletlerin yanı sıra ülkemizin önemli ve temel milletlerinden biri olarak görüyoruz. Temsilciler meclisinde 2 Türkmen milletvekilinin bana eşlik etmesi beni şerefendiriyor. Ayrıca siyasi bir yapı olan Yüksek İslam Konseyi’nin meclisteki 3 vekilinin Türkmen olması beni ayrıca onurlandırıyor. Bu da tarafımızca Türkmenlere verdiğimiz değer ve haklarının korunması için gösterdiğimiz özenin en belirgin göstergesidir. Her zaman kendilerinin yanlarında destek olarak var olduğumuzu belirtmek istiyorum. Daha önce de belirttiğimiz gibi Irak’taki bütün yapılar bir arada olmadan başarıyı sağlayamayız. Bizler bugün Hıristiyanlar, Şabaklar gibi azınlıkların haklarını nasıl koruyacağımızı düşünmekteyken nasıl olur da en önemli unsurlardan olan Türkmenleri gözden kaçırabiliriz. Saygı, önem ve değer gözüyle bakmaya, yanında olmaya haklarını korumaya hep çalışacağız.

Kerkük ise küçük Iraktır. Ben Irak’ı gül demeti olarak adlandırıyorum. Kerkük bütün değerli ve güzel değerleri, renkleri ve kokuları içeren bir demettir. İşte Kerkük’e olan bakış açımız budur. Eskiden de aralarında iyi geçinen ve geçinmeye devam eden farklı unsurları içinde barındırmaktadır. Her zaman farklı siyasi etnik grupların yanında olacağız ve aralarında dengeleri sağlamaya çalışacağız. Kerkük’ün, yeni Irak’ın güzel örneği olabilmesi için gereken özeni göstermeye devam edeceğiz. Taraflar ya da oluşumlar arasında oluşabilecek herhangi bir gerilim ya da şiddeti hemen durdurup son vermeli, kalplerin ve akılların açılmasına izin vermeliyiz ki diğerlerinin ne dediklerini duyabilelim. Ortak çözümlerle herkesin hakkının koruma altına alınacaktır. Bu şehirdeki herkesin yerini ve konumunu koruyabilecek bir ortam yaratmalıyız. Kerkük’ü bölge ve Irak için gerçek bir barış durağı yaparak herkese örnek oluşturabiliriz. Farklılıkların bir arada yaşamasını örnek vererek. Belirgin hassasiyetler vardır bu şehirde ve bölgesel hassasiyetler vardır. Her zaman Irak’ta ve Kerkük’teki farklı gruplar arasındaki dengeyi sağlamak için bölgesel ve iç endişeleri göz önünde bulundurarak çözüm ve önerilerimizi geliştirmemiz gerektiğini biliyorduk.

Ben sözlerimi burada bitirmek istiyorum. Herkese teşekkür ediyorum. ■